

ŚCIEŻKA DO ODPOWIEDZIALNEJ GOSPODARKI

W trakcie zajęć uczniowie i uczennice poznają wyzwania współczesnego świata dotyczące gospodarki. Zastanawiają się nad swoim wpływem na gospodarkę i nad możliwymi działaniami na jej rzecz. Wymieniają Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ związane z gospodarką i podejmują decyzję, w jaki sposób jako klasa przyczynią się do ich realizacji.

Czas trwania:

- ▶ 45 min

Pytanie kluczowe:

- ▶ W jaki sposób możemy działać na rzecz odpowiedzialnej gospodarki?

Cele zajęć:

- ▶ dowiesz się, jakie wyzwania związane z gospodarką stoją przed ludzkością
- ▶ poznasz sposoby działania na rzecz zrównoważonej gospodarki
- ▶ wskażesz Cele Zrównoważonego Rozwoju związane ze zrównoważoną gospodarką

- ▶ podejmiesz wyzwania na rzecz zrównoważonej gospodarki

Podstawa programowa:

- ▶ Klasy: IV-VIII
- ▶ szkoła ponadpodstawowa
- W zależności od wiedzy uczniów i uczennic scenariusz może wymagać rozszerzenia lub wytłumaczenia pewnych treści*

Metody:

- ▶ praca z filmem
- ▶ praca z plakatem
- ▶ praca z tekstem źródłowym

Formy pracy:

- ▶ praca indywidualna
- ▶ praca w parach
- ▶ praca w grupach

Środki dydaktyczne i materiały:

- ▶ plakat „Moja ścieżka do odpowiedzialnej gospodarki”
- ▶ film „PUNKT KRYTYCZNY Świadoma konsumpcja”, WWF (5:08)
- ▶ klasy IV-VI: pozostałe plakaty z serii „Moje ścieżki do Celów”
- ▶ klasy VII-VIII, szkoła ponadpodstawowa: duże arkusze papieru
- ▶ komputer, rzutnik, dostęp do Internetu
- ▶ załączniki

MIN

0

9

9

17

8

26

9

31

5

WPROWADZENIE:

1. Zapowiedz, że na dzisiejszej lekcji zajmiecie się wyzwaniami i rozwiązaniami związanymi z gospodarką. Zapytaj uczniów i uczennice, jakie znają problemy gospodarcze. Zbierz odpowiedzi na tablicy. Pokaż film „PUNKT KRYTYCZNY Świadoma konsumpcja”, WWF (5:08) (<http://bit.ly/WWFŚwiadomaKonsumpcja>). Poproś o dopisanie na tablicy wyzwań związanych ze środowiskiem wskazanych w filmie, które wcześniej nie zostały wymienione.
2. Powiedz, że wiele organizacji na świecie podejmuje działania na rzecz wyzwań związanych z gospodarką. Przypomnij Cele Zrównoważonego Rozwoju. Powiedz, że za chwilę zajmiecie się organizacjami, które działają na rzecz odpowiedzialnej gospodarki i związanych z nią Celów. Podkreśl, że organizacje i ruchy działają na różnych szczeblach: międzyrządowym (IPCC), nieformalnym (Foodsavings), biznesowym czy międzynarodowym (Fair Trade, Zero Waste, GOZ). Podziel klasę na 4 lub 5 równych grup. (Jeśli grupy są 4, zrezygnuj z informacji o GOZ-ie). Poproś, aby uczestnicy i uczestniczki zajęć odliczyli kolejno, tak aby każda osoba otrzymała swój numer. Rozdaj każdej grupie informacje o 1 organizacji z załącznika nr 1. Poproś o zapoznanie się z wiadomościami. Następnie niech osoby o tych samych numerach z różnych grup stworzą nowe grupy (jedyńki z jedynekami, dwójki z dwójkami itd.) Uczestnicy i uczestniczki zapoznają się z informacjami na temat organizacji z pozostałych grup.

PRACA WŁAŚCIWA:

3. Powiedz, że obok pracy instytucji i organizacji niezbędne jest też to, aby każdy i każda z nas działał, działała indywidualnie na rzecz odpowiedzialnej gospodarki. Naszą rolą jako jednostek są nie tylko działania związane z osobistymi wyzwaniami, w domu, klasie czy szkole, ale też wpływanie na instytucje i decyzje podejmowane na różnych szczeblach: szkolnym, lokalnym, międzynarodowym. Sami też możemy tworzyć różne organizacje i w zbiorowym działaniu możemy w tym zakresie działać więcej. Rozdaj grupom plakat i poproś o jego wypełnienie zgodnie z instrukcją z załącznika nr 2.
4. Poproś przedstawicieli, przedstawicielki grup, by powiedzieli, jakie Cele wpisali na swoje plakaty i dlaczego je wybrali. Zwróć uwagę na to, że wszystkie wpisane Cele są poprawne, bowiem wszystkie Cele się przenikają i są ze sobą powiązane. Na przykład Cel 4: Dobra jakość edukacji może zawierać działania na rzecz edukacji dla odpowiedzialnej gospodarki i łączyć się z Celem 12: Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja. Właściwe funkcjonowanie gospodarki zależy między innymi od nieprzerwanego przepływu surowców i zasobów naturalnych

takich jak drewno, woda, uprawy, ryby, energia i minerały, jest więc bezpośrednio powiązane ze środowiskiem, ale też pracą ludzi, czyli czynnikami społecznymi. Działania na rzecz lepszego świata muszą być połączone, tak samo jak Cele.

5. Uczniowie i uczennice pracują z kolejnymi działaniami w zależności od poziomu edukacji.

Klasy IV-VI

Nauczyciel, nauczycielka pokazuje klasie pozostałe plakaty i mówi, że można podjąć również inne działania dla odpowiedzialnej gospodarki. Wskazuje, że choć plakaty dotyczą kwestii społecznych lub środowiskowych, to są również powiązane z kwestiami gospodarczymi. Każdy uczestnik i każda uczestniczka zajęć wybiera jedno wyzwanie z plakatów, które chce podjąć osobiście, i wpisuje przy nim swoje imię. Uczniowie i uczennice zastanawiają się, jakie inne działania mogą podjąć indywidualnie na rzecz odpowiedzialnej gospodarki. Nauczyciel, nauczycielka zbiera propozycje na osobnym arkuszu papieru. Arkusz może posłużyć do przygotowania kampanii.

Klasy VII-VIII

Nauczyciel, nauczycielka podaje inne zagadnienia do opracowania („ogranicz plastik”, „jeździj rowerem”, „nie jedz mięsa”, „kupuj używane ubrania”, „nie marnuj jedzenia”, „wspieraj równość płci”). Uczniowie i uczennice sami wybierają jedno działanie i opracowują je jak poprzedni plakat. Arkusz może posłużyć do przygotowania kampanii.

Szkoła ponadpodstawowa

Nauczyciel, nauczycielka prosi o zastanowienie się i wybranie innego wyzwania, jakie uczniowie i uczennice mogą podjąć indywidualnie. Prosi o dobranie się w pary według wybranego wyzwania i opracowanie go jak poprzedni plakat. Chętni i chętne mogą też przygotować swój własny plakat. Arkusze mogą posłużyć do przygotowania kampanii.

PODSUMOWANIE

6. Nauczyciel, nauczycielka prosi o zaprezentowanie na ławkach przygotowanych plakatów. Podkreśla raz jeszcze, że w działaniach na rzecz Celów liczą się też indywidualne inicjatywy. Jako klasa łączymy nasze wysiłki, aby przygotować kampanię, która dotrze do innych, by i oni mogli podjąć swoje działania. Powiedz, że na dzisiejszej lekcji uczniowie i uczennice poznali Cele, wyzwania i działania, które posłużą do stworzenia własnej kampanii. Poproś o przyjrzenie się wystawionym plakatom i wpisanie swojego imienia na plakacie z wyzwaniami, które staną się dla uczniów i uczennic „ścieżką do Celu”. Plakaty zostają zachowane do dalszej pracy nad kampanią. Mogą też zostać powieszony w klasie.

Źródła:

Film „PUNKT KRYTYCZNY Świadoma konsumpcja” WWF, 2018: <http://bit.ly/WWFŚwiadomaKonsumpcja>.

Plakaty „Moje ścieżki do Celów”, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2019: <https://globalna.ceo.org.pl/scenariusze-i-gry/plakaty-sciezki-do-celow>.

Intergovernmental Panel on Climate Change: https://pl.wikipedia.org/wiki/Intergovernmental_Panel_on_Climate_Change.

Polskie Stowarzyszenie Zero Waste: <http://zero-waste.pl>.

Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska: <https://www.fairtrade.org.pl>.

Justyna Zamojda, „Gospodarka o obiegu zamkniętym”, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018: https://ekologia.ceo.org.pl/sites/ekologia.ceo.org.pl/files/goz_gopodarne_edu_mat_.pdf.

Foodsharing Polska, Facebook: @FoodsharingWarszawa.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Materiał pomocniczy: Informacje o organizacjach działających na rzecz odpowiedzialnej gospodarki

Załącznik nr 2 – Materiał pomocniczy: Instrukcja wypełniania plakatu

INFORMACJE O ORGANIZACJACH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEJ GOSPODARKI

INTERGOVERNMENTAL PANEL ON CLIMATE CHANGE (MIĘDZYRZĄDOWY ZESPÓŁ DS. ZMIAN KLIMATU, W SKRÓCIE IPCC)

To naukowe i międzyrządowe ciało doradcze utworzone w 1988 roku na wniosek członków ONZ przez dwie organizacje Narodów Zjednoczonych: Światową Organizację Meteorologiczną (WMO) oraz Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP). Celem IPCC jest dostarczenie obiektywnej, naukowej informacji na temat zmiany klimatu. Głównymi dokumentami rozpowszechnianymi przez IPCC są publikowane co sześć-siedem lat bardzo szczegółowe raporty na temat zmiany klimatu, jej konsekwencji, możliwości adaptacji oraz prognoz na przyszłość i działań, które musimy podjąć globalnie, żeby ograniczyć skutki zmiany klimatu. IPCC nie prowadzi pomiarów, obserwacji ani innego rodzaju badań. Swoje opracowania opiera na opublikowanych wcześniej przez naukowców z całego świata artykułach naukowych. Raporty IPCC są wykorzystywane przy formułowaniu narodowych i międzynarodowych programów klimatycznych i polityki finansowania badań zmian klimatycznych. Zespół publikuje też inne ważne raporty. W 2018 roku opublikowano raport dotyczący wzrostu temperatury Ziemi, natomiast w 2019 Specjalny raport nt. zmiany klimatu, pustoszczenia, degradacji gruntów, zrównoważonego zarządzania gruntami, bezpieczeństwa żywnościowego i przepływów gazów cieplarnianych w ekosystemach lądowych. Raporty wpływają na opinię publiczną, wywołują dyskusje w mediach, wpływając na rozpowszechnianie informacji o zmianie klimatu.

Źródło: Intergovernmental Panel on Climate Change, https://pl.wikipedia.org/wiki/Intergovernmental_Panel_on_Climate_Change.

POLSKIE STOWARZYSZENIE ZERO WASTE

Polskie Stowarzyszenie Zero Waste działa na rzecz zmiany świadomości społecznej dotyczącej zasobów poprzez promowanie idei zero waste. Zero waste w dosłownym tłumaczeniu znaczy „brak śmieci” lub „brak marnowania”. To styl życia, zgodnie z którym człowiek stara się generować jak najmniej odpadów, a tym samym nie zanieczyszczać środowiska. Takie bezśmieciowe życie sprowadza się do 5 lub 7 zasad:

- ▶ **Refuse (odmawiaj)** – nie bierz ulotek, torebek itp.
- ▶ **Reduce (ograniczaj)** – redukuj liczbę przedmiotów, prowadź możliwie minimalistyczne życie
- ▶ **Reuse (używaj ponownie)**
- ▶ **Recycle (segreguj i przetwarzaj)**
- ▶ **Rot (kompostuj)**
- ▶ **Repair (naprawiaj)**
- ▶ **Remember (pamiętaj)** – że twoje wybory konsumenckie i to, jak spędzasz czas, mają wpływ na środowisko.

Stowarzyszenie namawia do eliminowania z produkcji i użycia substancji chemicznych i produktów mających negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi, do zapobiegania zanieczyszczeniom i odpadom u ich źródeł, zapobiegania marnotrawstwu surowców, wdrażania zasad gospodarki bezodpadowej i gospodarki o obiegu zamkniętym oraz budzenia świadomości ekologicznej społeczeństwa. Stowarzyszenie prowadzi różne kampanie społeczne, na przykład „Torby bume-

rangi” – główną ideą akcji jest ograniczanie ilości plastikowych toreb w obiegu poprzez utworzenie punktów wymiany toreb wielorazowych w punktach handlowych; „Z własnym kubkiem” – namawianie klientów do korzystania z kubków wielorazowych przy zakupie napojów na wynos, a właściciele lokali, że serwowanie kawy do kubka klienta jest bezpieczne, ważne dla środowiska oraz korzystne wizerunkowo.

Źródło: Polskie Stowarzyszenie Zero Waste: <http://zero-waste.pl>.

KOALICJA SPRAWIEDLIWEGO HANDLU

Wizją Koalicji są sprawiedliwe relacje handlowe oparte na zasadach zrównoważonego rozwoju, dzięki którym ludzie poprzez swoją pracę mogą zapewnić godne życie sobie i swoim rodzinom oraz rozwijać swój potencjał.

Koalicja propaguje ideę oraz standardy Sprawiedliwego Handlu w celu wspierania producentów i drobnych wytwórców z krajów globalnego Południa poprzez edukację w zakresie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnej konsumpcji oraz działania na rzecz zwiększania dostępności produktów Sprawiedliwego Handlu w Polsce. Zasadami sprawiedliwego handlu są: uczciwa cena za produkty, sprawiedliwe płace i odpowiednie warunki socjalne, przejrzystość, uczciwość i szacunek w relacjach handlowych. Przedstawiciele spółdzielni i unii zajmujących się produkcją towarów Fairtrade zrzeszają się w sieci producenckie. Obecnie istnieją trzy sieci producenckie reprezentujące trzy regiony: Afrykę, Amerykę Łacińską oraz Azję Południową i Południowo-Wschodnią. Fairtrade to też system certyfikacji i oznaczania produktów Sprawiedliwego Handlu zarządzanego przez Fairtrade International. Produkty ze znakiem Fairtrade spełniają standardy społeczne, ekonomiczne i środowiskowe wyznaczone przez organizację.

Główne produkty dostępne w ramach sprawiedliwego handlu to: banany, kakao, kawa, herbata, bawełna, kwiaty, cukier. Poza tym istnieją spółdzielnie z krajów globalnego Południa produkujące inne produkty lub surowce z certyfikatem Fairtrade takie jak wanilia czy masło shea.

W Polsce działania zmierzające do promocji ruchu Sprawiedliwego Handlu są rozproszone i realizowane przez wiele małych, lokalnych stowarzyszeń i innych podmiotów non-profit z sektora przedsiębiorczości społecznej. Produkty Fairtrade są już dostępne w wielu sklepach i kawiarniach w Polsce. Istnieją też polskie firmy, które sprzedają, produkują lub przetwarzają produkty ze znakiem Fairtrade.

Źródło: Fundacja Koalicja Sprawiedliwego Handlu – Fairtrade Polska: <https://www.fairtrade.org.pl>.

GOSPODARKA OBIEGU ZAMKNIĘTEGO (GOZ)

Aby chronić środowisko i nadal czerpać korzyści z tego, co zapewnia ono człowiekowi, musimy zmniejszyć ilość wydobywanych surowców. Wymaga to zmiany sposobu produkcji dóbr i dostarczania usług oraz korzystania z zasobów naturalnych.

Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ, ang. *circular economy*) to nowe podejście do produkcji i konsumpcji, które uwzględnia dbałość o środowisko i wspiera ideę zrównoważonego rozwoju. Według definicji Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii „[g]ospodarka o obiegu zamkniętym (*circular economy*) jest koncepcją gospodarczą, w której produkty, materiały oraz surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane”.

Koncepcja gospodarki o obiegu zamkniętym „weź, użyj, weź, użyj, weź, użyj” kładzie nacisk na jak najdłuższe wykorzystanie produktu, natomiast po zużyciu produktu na wykorzystanie powstałych z niego odpadów i surowców wtórnych. Jest to alternatywa dla gospodarki linearnej i koncepcji „weź, wyprodukuj, użyj, wyrzuć”. Podstawą gospodarki linearnej jest jak największa produkcja dóbr konsumpcyjnych. Popyt napędza podaż, krótki czas funkcjonowania czy przydatności produktu zapewnia większą konsumpcję, a tym samym produkcję i zyski. Taki model gospodarczy pomija jednak fakt, że zarówno surowce na naszej planecie, jak i miejsce na składowanie odpadów przemysłowych są ograniczone.

GOZ zakłada wydłużenie czasu użytkowania produktów do maksimum oraz ograniczenie wytwarzania odpadów do minimum.

W Europie kwestią gospodarki o obiegu zamkniętym zajmuje się między innymi Komisja Europejska. Instytucja zaproponowała nowe zasady dotyczące dziesięciu jednorazowych wyrobów najczęściej znajdujących na europejskich plażach i w morzach, m.in. zakaz używania niektórych produktów plastikowych takich jak patyczki do uszu, sztuczce, talerze, słomki, mieszadła do napo-

jów i patyczki do balonów. Parlament Europejski zagłosował za wprowadzaniem proponowanych zmian.

Źródło: Justyna Zamojda, „Gospodarka o obiegu zamkniętym”, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018: https://ekologia.ceo.org.pl/sites/ekologia.ceo.org.pl/files/goz_gopodarne_edu_mat_.pdf.

FOODSAVINGS

Rocznie w Polsce marnuje się 235 kilogramów żywności na osobę, co daje łącznie 9 milionów ton rocznie¹. Marnowanie żywności oznacza też marnowanie energii i zasobów, do produkcji żywności wykorzystuje się bowiem wodę, ziemię, światło. Żywność jest też pakowana, transportowana i przechowywana, co wymaga energii i produkcji CO₂. Wraz z wyrzucaną żywnością pojawia się więcej odpadów, marnowanie produktów odzwierzęcych powoduje również niepotrzebną eksploatację ziemi, zwierząt i wytwarzanie niekorzystnego dla atmosfery metanu. Marnowanie żywności przyczynia się również do pogłębiania problemu głodu. W jednych miejscach jest jej bowiem za dużo, w innych zaś za mało. Foodsavings to globalny ruch działający w wielu miastach na całym świecie. Przyświeca mu idea niemarnowania żywności i ograniczania ilości kupowanego jedzenia (przez korzystanie z zasobów z jadłodzielni oraz bardziej świadome i zaplanowane zakupy) oraz dzielenia się jedzeniem. Ruch nawiązuje współpracę ze sklepami i restauracjami i odbiera jedzenie, które zostaje w nadmiarze lub które nie zostanie już sprzedane, bo na przykład jest uszkodzone (choć jego spożycie jest ciągle bezpieczne). Odebrane jedzenie trafia do jadłodzielni, czyli punktów, w których znajduje się szafka i/lub lodówka. Miejsca te są dostępne dla wszystkich. Każdy może przynieść tam jedzenie, którego ma w nadmiarze lub którego z jakiegoś powodu nie zje. Każdy też może to jedzenie zabrać. W ruchu działają wolontariusze zwani ratownikami żywności. Odbierają oni jedzenie od współpracujących punktów i zawożą je do miejskich jadłodzielni. Przestrzeń do stworzenia punktu foodsharingowego może zacząć się od jednej lodówki. W Polsce inicjatywa istnieje od maja 2016 roku. Pierwsza jadłodzielnia powstała w Warszawie. W październiku 2018 roku liczba jadłodzielni w kraju wzrosła do 27 w 15 miastach.

Źródło: Foodsharing Polska, Facebook: @FoodsharingWarszawa.

¹„Polska w czołówce państw marnujących żywność”, Forbes, 16.10.2018: <https://www.forbes.pl/gospodarka/marnowanie-zywnosci-w-polsce-dane-z-2018-r/8etbgkq>.

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA PLAKATU

GLOBALNE WSPÓLZALEŻNOŚCI to powiązania występujące we współczesnym, złożonym i stale się zmieniającym świecie, których jest coraz więcej z powodu postępującej globalizacji. Mogą one dotyczyć społeczności, państw, instytucji, ale i poszczególnych osób, chociaż często są one oddalone od siebie o setki lub tysiące kilometrów. Współzależności dotyczą różnorodnych aspektów ludzkiej działalności, takich jak kultura, środowisko, ekonomia, społeczeństwo, polityka czy technologie. Globalna sieć powiązań łączy ludzi, miejsca i wydarzenia. Każdy i każda z nas ma w tej sieci powiązań swoje miejsce, a działania, które podejmujemy, mogą zmieniać świat na lepsze.

**NASZA ŚCIEŻKA DO CELÓW:
KUPUJĘ
ODPOWIEDZIALNIE**

1 A co JA zrobię w tej sprawie?

2 A co JA zrobię w tej sprawie?

3 Kupuję produkty lokalne i sezonowe

4 Wspieram odpowiedzialne firmy – dbające o pracowników i pracowniczki oraz środowisko naturalne

5 Kupuję mniej

6 Znaczniki współzależności pomiędzy skutkami

7 WISZCIE CELE, DO OŚ GŁÓWNIKI KTORZYCH ZBLIŻAMY SIĘ DZIĘKI TEMU POSTANOWIENIU

8 A co JA zrobię w tej sprawie?

CZY WIESZ, ŻE

Wzrasta rola lokalnych firm produkcyjnych

Wzrasta ilość firm przestrzegających praw pracowniczych i przepisów ochrony środowiska oraz nacisk na wprowadzanie korzystnych zmian

Pracownicy pracowniczki otrzymują wynagrodzenie zaspokajające ich potrzeby

Zmniejsza się zużycie surowców naturalnych

Zmniejsza się zużycie energii elektrycznej i ciepłej do produkcji i transportu towarów

Spada emisja zanieczyszczeń do wody, gleby i powietrza

Wytwarza się mniej odpadów

Wraz z odległością, którą dany produkt musi przebyć, wzrasta ilość konserwantów, dwutlenku węgla w atmosferze oraz hałasu i wypadków komunikacyjnych

Zarobek wytwórców i wytwórczyń produktów w krajach globalnego Południa stanowi zazwyczaj niewielką część końcowej ceny, np. pracownice w południowych Indiach dostają tylko 50 groszy za ręcznie uszytą parę cholewek butów sprzedawanych w naszych centrach handlowych

Dieta długiego ekologicznego życia, kiedy globalnie zużyjemy już wszystkie zasoby Ziemi, które miały nam służyć na dany rok, tak aby były możliwe do naturalnego odnowienia, przypada w Polsce coraz wcześniej: w 2000 roku był to 1 listopada, a w 2018 roku 1 sierpnia

Pracownicy i pracowniczki w różnych częściach świata są wzmacnieni, mogą żyć godnie, zmniejszają się nierówności

Wzrasta innowacyjność ludzi, firm i państw

Zmniejsza się emisja dwutlenku węgla, a co za tym idzie także tempo postępowania zmiany klimatu

Ekosystemy są stabilniejsze, bardziej zróżnicowane i odporne

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: Sprawiedliwy, zrównoważony i pokojowy świat dla każdego jest nie tylko idealną wizją przyszłości, ale także zobowiązaniem podjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 2015 roku i doprecyzowanym poprzez 17 celów zwanych Celami Zrównoważonego Rozwoju, które zostały zawarte w dokumencie „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Jest to wezwanie do działania dla nas wszystkich – obywateli i obywateli, ale także rządów, sektora prywatnego i instytucji międzynarodowych. Aby osiągnąć wszystkie Cele i przypisane im 169 szczegółowych zadań określonych w Agendzie 2030, wszystkie sektory muszą ściśle ze sobą współpracować i szukać wspólnych rozwiązań dla globalnych wyzwań. Kwestie społeczne, gospodarcze i kulturowe związane z globalnym rozwojem są często wzajemnie powiązane, podobnie jak Cele Zrównoważonego Rozwoju, które wymagają spójnego globalnego wysiłku. Każdy może wesprzeć ten szeroki zakres wyzwań do sproszania i przyczynić się do osiągnięcia Celów – nawet jako uczeń lub uczennica czy społeczność szkolna.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Źródło: - Organizacja globalna na najprostszych przedmiotach w szkole podstawowej, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018, <http://globalna.ceo.org.pl/adakcje-globalna-na-najprostszych-przedmiotach-w-szkole-podstawowej>
- Karty i tablice, wybrane materiały, 13.03.2017, <http://skolawiedzi.pl>
- www.avenuehobby.pl
- Fundacja Polup Odpowiedzialnie, www.avenuehobby.pl
- Fundacja Społeczna ONZ, Cele Zrównoważonego Rozwoju, <http://www.onz.org.pl>

Plakat przygotowany w ramach projektu „IF Start z klasą” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej oraz w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

poliska pomoc

CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

W WYŚCIE
Z KLASY

1. Współzależności opisane w górnej części plakatu to powiązania pokazujące nasz wpływ na innych ludzi i miejsca na świecie.
2. W tytule plakatu zaproponowano, jaką decyzję możemy podjąć, by świat stał się lepszy.
3. W dalszej części są wskazane konsekwencje naszej decyzji.
4. To ciekawostki, które tłumaczą źródło tych konsekwencji, na przykład: gdy nie jemy mięsa, zużywa się mniej wody, ponieważ do produkcji mięsa zużywa się więcej wody niż do produkcji roślin.
5. To długofalowe skutki naszej decyzji.
6. To przestrzeń dla grup: zaznaczcie, jakie powiązania widzicie pomiędzy wymienionymi zjawiskami, konsekwencjami naszych decyzji.
7. W tym miejscu przyklejcie ikony Celów Zrównoważonego Rozwoju, do których realizacji przyczynia się decyzja opisana na plakacie.
8. Miejsca na imiona osób, którym blisko do podjęcia tej decyzji – do dalszej pracy.

Scenariusz powstał w ramach projektu
„Ścieżki do Celów” w 2019 roku.

Opracowanie: Centrum Edukacji Obywatelskiej.

polska pomoc

Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej
współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie
Autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na
rzecz Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ra-
mach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej
za pośrednictwem MSZ RP w roku 2019. Zezwala się na do-
wolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww.
informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiada-
czach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.